

**Česká školní inspekce
Pražský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIA-99/20-A

Název	Základní škola s rozšířenou výukou matematiky a přírodovědných předmětů, Praha 4, Na Planině 1393
Sídlo	Na Planině 1393, 140 00 Praha 4 - Krč
E-mail	skola@planina.cz
IČ	60435909
Identifikátor	600037207
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Filip Novák
Zřizovatel	Městská část Praha 4
Místo inspekční činnosti	Na Planině 1393, 140 00 Praha 4 - Krč
Termín inspekční činnosti	14. 1. 2020 – 17. 1. 2020

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Inspekční činnost byla vykonána na podnět podle § 174 odst. 6 školského zákona.

Charakteristika

Právnícká osoba Základní škola s rozšířenou výukou matematiky a přírodovědných předmětů, Praha 4, Na Planině 1393, vykonává činnost základní školy (dále „škola nebo ZŠ“), školní družiny a školní jídelny.

Škola se dlouhodobě profiluje vzděláváním zaměřeným na matematiku. V jedné z paralelních tříd ročníku druhého stupně, případně v jedné skupině třídy, je realizováno vzdělávání podle rozšířených výstupů v předmětu matematika s vyšší časovou dotací oproti standardní třídě. Jako první cizí jazyk škola vyučuje anglický jazyk od třetího ročníku, od sedmého ročníku pak nabízí výběr mezi německým a francouzským jazykem. Na dopolední vyučování vhodně navazuje činnost školní družiny, která probíhá ve vlastních prostorách.

K termínu inspekční činnosti se v základní škole vzdělávalo 327 žáků v 15 třídách, 109 účastníků navštěvovalo 4 oddělení školní družiny. Z celkového počtu tvoří přibližně šest procent žáci se speciálními vzdělávacími potřebami, stejné procento představují i žáci s odlišným mateřským jazykem.

Základní škola sídlí ve stejných prostorách s Gymnáziem Milady Horákové (dále „gymnázium“). Obě školy využívají společně odborné pracovny, tělocvičny i venkovní prostory. Sídlo zde má i partnerský Klub dr. Milady Horákové.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy (dále „ředitel“) využívá při vedení školy své dlouholeté řídicí zkušenosti. K jeho hlavním prioritám patří zachování tradiční vzdělávací nabídky, zajištění odborně kvalifikovaných učitelů v rámci generační obměny a obnova materiálně-technického zázemí. Chybí však konkrétní cíle týkající se výchovně vzdělávacího procesu včetně strategií vedoucích k jejich realizaci.

Ředitel zároveň řídí gymnázium, což klade vysoké nároky na organizaci vzdělávání. Nastavená organizační struktura vytváří předpoklad pro rovnoměrné rozvržení kompetencí mezi jednotlivé pedagogické pracovníky a jejich participaci na chodu školy. Část svých řídicích pravomocí delegoval ředitel na svého zástupce, který tutéž funkci vykonává i v gymnáziu. Na řízení se podílí v rámci svěřených pravomocí i výchovná poradkyně a předsedové metodických orgánů. Metodická sdružení a předmětové komise se zabývají činnostmi spíše organizačního charakteru, pouze okrajově vzdělávacími strategiemi a sjednocováním kritérií hodnocení. Učitelé vzájemně spolupracují spíše na neformální úrovni. Ředitel k řízení školy využívá pedagogickou radu, s níž projednává nejen zásadní pedagogické dokumenty, ale i záležitosti týkající se vzdělávacího procesu. Ze zjištění inspekčního týmu vyplynulo, že dochází k častému rušení prvních a posledních hodin z rozvrhu vyučovacích hodin na druhém stupni, a to bez jejich náhrady, což představuje riziko pro naplňování daných výstupů v určitých předmětech (např. matematika, hudební výchova).

Současné nastavení kontrolních a hodnotících mechanismů není vždy zcela účinné. Pedagogům je ředitelem svěřena vysoká míra autonomie a důvěry ve volbě metod a forem vzdělávání i při hodnocení žáků. Kontrolní systém zejména vzhledem k nízké četnosti hospitací neumožňuje systematické monitorování kvality průběhu vzdělávání v delším časovém horizontu ani následné přijímání adekvátních opatření ke zlepšení vzdělávání a vyhodnocování jejich účinnosti. Přestože vedení školy identifikuje silné a slabé stránky kvality práce vyučujících, nejsou v některých případech poskytována vhodná doporučení

a nejsou tak vždy přijímána potřebná opatření směřující ke zkvalitňování vzdělávání. Ve výuce byly inspekčním týmem zjištěny některé nedostatky přetrvávající od minulé inspekční činnosti v letech 2012 a 2014, např. nízká míra diferenciacce a kooperace, scházející sebehodnocení a didaktické závěry vyučovacích hodin. V rámci hospitační činnosti bylo dále zjištěno, že opatření stanovená vedením školy k některým zjištěním nejsou důsledně vyžadována a není následně ověřováno zlepšení stavu.

Komunikace mezi školou a zákonnými zástupci i uvnitř školy je od školního roku 2018/2019 zajišťována elektronickým informačním systémem. Nastavená pravidla pro hodnocení chování žáků v oblasti ukládání výchovných opatření nejsou zcela transparentní, nejsou specifikována ve školním řádu a při informování zákonných zástupců o chování žáků nepostupují pedagogové zcela jednotně. Platformu pro participaci zákonných zástupců žáků na chodu školy představuje sdružení rodičů a školská rada. Škola pořádá pravidelné třídní schůzky, dny otevřených dveří a další tradiční neformální akce (Adventní zpívání, Jarní kutálení). Nejvýznamnějším partnerem je sesterské gymnázium, se kterým škola spolupracuje v řadě projektů. Společně také připravují letní festival Planina Open Air. Přínos představuje i spolupráce s Klubem dr. Milady Horákové a Konfederací politických vězňů v rámci přibližování novodobé historie žákům. Škola spolupřádá obvodní kola Pythagoriády a fyzikální olympiády. Dalšími partnery jsou organizace pořádající množství kroužků v souladu se zájmy žáků.

Personální podmínky pro naplňování školního vzdělávacího programu jsou příznivé. Stabilizovaný, téměř plně odborně kvalifikovaný pedagogický sbor tvoří 33 učitelů, z nichž část působí souběžně i na gymnáziu, čtyři vychovatelky školní družiny, z nichž jedna je zároveň asistentkou pedagoga. Dva pedagogové si doplňují odbornost potřebným studiem. Další vzdělávání pedagogických pracovníků je realizováno v nižší frekvenci a vychází spíše ze zájmu učitelů.

Materiálně technické zázemí školy se daří průběžně zkvalitňovat. Dochází k řadě rekonstrukcí a úprav, které přispívají k dalšímu rozvoji školy. Základní škola má dostatek kmenových učeben. Informační a komunikační technologie ve výuce byly ve výuce využívány v nižší míře, počítače s dataprojektory vyučující využili především v odborných učebnách. Škola disponuje jednou počítačovou učebnou pouze s 15 pracovními stanicemi pro skupinovou výuku informatiky ZŠ i gymnázia. Žáci mohou navštěvovat studovnu s knihovnou. Využívají rovněž čtenářský koutek na chodbě s volným přístupem k literatuře, škole se tak daří zlepšovat podmínky pro rozvoj čtenářské gramotnosti. Škola má příznivé materiální podmínky pro sportovní vyžití žáků (dvě tělocvičny, venkovní sportovní areál).

Vícezdrojové financování (dotace ze státního rozpočtu a od zřizovatele, doplňková činnost, sponzorské dary od sdružení rodičů) zajišťuje dostačující podmínky pro naplňování školního vzdělávacího programu.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Ve struktuře a efektivitě vyučovacích hodin na obou stupních ZŠ se vyskytovaly významné rozdíly. Ve většině vyučovacích hodin bylo žákům sděleno téma nebo plán hodiny, v některých případech i cíl. Jinou úroveň vzdělávacího cíle pro žáky s různými vzdělávacími předpoklady měl však výjimečně. V části efektivně vedených hospitovaných hodin zvyšovalo zájem žáků o učivo zaujetí učitelů i vhodně volené evokační metody. Dynamicky probíhající činnosti významně přispívaly k udržení pozornosti žáků. Učitelé vhodně využívali mezipředmětové vztahy, čímž žáky dále motivovali a pomáhali jim pochopit učivo v širších souvislostech. Při upevňování a procvičování učiva účelně střídali pestré činnosti a vytvářeli

dostatek prostoru pro vlastní iniciativu žáků. V ojedinělém případě byly účelným zařazením činnostního učení podpořeny schopnosti žáků objevovat nové jevy a souvislosti mezi nimi. Názornost výuky byla zvyšována cíleným využitím didaktických pomůcek a konkrétních příkladů z běžného života. Didaktická technika byla využívána pouze pedagogy k prezentaci učiva, např. krátká videa, ilustrativní obrázky, osnova se zápisky. V části tříd druhého stupně zaměřených na matematiku bylo ve vyučovacích hodinách zřejmé množství rozšiřujícího učiva i vyšších nároků na žáky. Učitelé však v nižší míře zařazují aktivity posilující sebevědomí žáků, přestože projevují přesvědčení o možnostech úspěchu každého žáka. Důraz byl kladen spíše na procvičování a upevňování učiva, účelná práce s chybou však byla zaznamenána méně často. Někteří vyučující sice ve zvýšené míře využívali bezprostřední hodnocení výkonu žáka jako účinného prostředku posouzení efektivity procesu učení, ale diferencované požadavky ve vztahu k individuálním předpokladům a speciálním vzdělávacím potřebám byly využity pouze ojediněle. Asistentka pedagoga poskytovala vhodnou podporu při práci se žákyní s potřebou podpůrných opatření, napomáhala tak plynulosti vzdělávacího procesu.

V části vyučovacích hodin snižovaly efektivitu vzdělávání organizační a didaktické nedostatky. Monotematicnost a nepřiměřená délka některých činností i nedostatečné zohledňování psychohygienických zásad se projevily nižší dynamikou výuky a poklesem aktivity i zájmu části žáků o probírané učivo. Ve výuce převažovaly frontální činnosti s dominancí učitele, doplněné řízeným rozhovorem a samostatnou prací žáků. V menší míře byla podporována kooperace a komunikace žáků při skupinové činnosti nebo práci žáků ve dvojicích. Kvalitu hospitovaných hodin snižovalo i nerovnoměrné zapojení žáků do výuky, či malý prostor pro rozvoj jejich komunikačních dovedností. Na prvním stupni, nebyla vhodně využita práce s chybou jako prostředkem dalšího učení. Všichni žáci, včetně žáků s potřebou podpůrných opatření, plnili stejné typy úloh. Scházející diferenciací učiva tak neumožňovala respektovat rozdílné pracovní tempo, individuální možnosti a speciální vzdělávací potřeby žáků. Nedostatkem sledovaných hodin byla také absence potřebného shrnutí učiva i ověření a vyhodnocení naplnění vzdělávacího cíle v závěru vyučovací hodiny. Příležitost k sebehodnocení a vzájemnému hodnocení, které by podpořilo schopnost sebereflexe žáků a poskytlo jim zpětnou vazbu o splnění stanoveného vzdělávacího cíle, žáci dostávali výjimečně. Hodnocení bylo spíše formálního charakteru, nevypovídalo o porozumění či neporozumění probíranému jevu. Ojediněle byla zaznamenána i výuka, která probíhala v negativní atmosféře ztěžující proces učení, v práci pedagoga se objevily výrazné odborné i metodické nedostatky.

K všestrannému rozvoji osobnosti žáků účinně přispívají pravidelné aktivity zařazované nad rámec výuky, žáci se také aktivně účastní školou organizovaných soutěží. Na dopolední vyučování vhodně navazuje zájmové vzdělávání ve školní družině probíhající v klidné atmosféře. Žáci mají dostatečný prostor pro odpočinek, spontánní aktivity i možnost volby řízených činností.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Ke zjišťování individuálních výsledků vzdělávání škola užívá běžné interní nástroje. Průběžné i celkové výsledky vzdělávání žáků vykazovaly ve sledovaném období převážně stabilní úroveň. Z předložených výsledků vzdělávání za školní roky 2017/2018 a 2018/2019 je zřejmé, že výrazně lepších celkových výsledků dosahují žáci ze tříd se zaměřením na matematiku, což odpovídá jejich vzdělávacím předpokladům.

K úspěšné adaptaci žáků prvních tříd na školní docházku přispívají realizované aktivity, spolupráce s mateřskými školami a dny otevřených dveří. Analýzou celkových výsledků

vzdělávání žáků ve sledovaném období bylo zjištěno, že v prvním až třetím ročníku učitelé většinou realizují motivující hodnocení žáků. Z předložených výsledků vzdělávání žáků ve školním roce 2018/2019 je ale také zřejmé, že již u části žáků čtvrtého a pátého ročníku došlo ke většímu zhoršení prospěchu. Z více předmětů byli hodnoceni dostatečnými a ve dvou případech žáci z důvodů neprospěchu opakují ročník.

Záznamy z pedagogických rad dokládají, že pedagogové výsledky žáků periodicky sledují a vyhodnocují, avšak nepřijímají systematická opatření pro zlepšování vzdělávacích výsledků žáků. Záznamy většinou pouze dokládají udělování kázeňských opatření za nepřipravenost na vyučování a udělování pochval za úspěšnou reprezentaci školy v soutěžích. V některých případech bylo inspekčním týmem zaznamenáno nevhodné hodnocení domácí práce žáků i neadekvátního chování žáků, které se promítlo do hodnocení předmětu (pracovní činnosti). Škola se ve sledovaném období nezúčastnila externího testování, vyjma testování ČŠI, ve kterém v roce 2018/2019 dosáhli žáci 8. ročníku v testování přírodovědné gramotnosti průměrných výsledků. Pozitivním zjištěním je minimální neomluvená absence (jedna hodina za celý školní rok 2018/2019), která je výsledkem důsledného přístupu pedagogů k řešení možného negativního jevu záškoláctví.

Poskytování poradenských služeb řídí výchovná poradkyně, která ve spolupráci se školní metodičkou prevence metodicky vede učitele při vzdělávání žáků ohrožených školním neúspěchem a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Podpora žáků je zajišťována na základě identifikace jejich potřeb a realizována prostřednictvím poskytování podpůrných opatření, např. pedagogickou intervencí, výukou podle individuálních vzdělávacích plánů a plánů pedagogické podpory, zapojením asistenta pedagoga, případně podporou externího psychologa. Přestože jsou individuální vzdělávací plány dobře nastaveny a jsou v nich uvedeny konkrétní postupy a doporučení pro úpravu vzdělávání žáků včetně použití metod a forem práce v jednotlivých předmětech, ve sledované výuce byly různé postupy vedoucí k diferenciaci zaznamenány jen ojediněle, práce se speciálními didaktickými pomůckami nebyla zaznamenána vůbec. Úprava způsobu hodnocení nebo ověřování vědomostí a dovedností se ve výuce také téměř neprojevila. Z hospitační činnosti inspekčního týmu vyplývá, že účinnost podpory žáků s potřebou podpůrných opatření včetně žáků s odlišným mateřským jazykem v rámci výchovně vzdělávacího procesu se odvíjí od osobního přístupu jednotlivých učitelů. U žáků s odlišným mateřským jazykem se nekonceptnost podpory projevila v individuálních odchylkách a nemotivujícím hodnocením na vysvědčení. Pomoc žákům ohrožených studijním neúspěchem se uskutečňuje prostřednictvím individuálních konzultací a doučování.

Závěry

Vývoj školy

Škola si udržuje tradici matematických tříd na druhém stupni, je rozvíjena spolupráce mezi školou a gymnáziem. Přetrvávají nedostatky v procesu vzdělávání zaznamenané při minulé inspekční činnosti. Zlepšilo se materiálně technické zázemí školy.

Silné stránky

- motivace žáků k zájmu o učivo v části vyučovacích hodin,
- efektivní spolupráce školy s gymnáziem.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- menší účinnost pedagogického řízení školy,
- malé spektrum používaných vzdělávacích strategií vedoucí k nižší aktivitě žáků v části vyučovacích hodin, nízká úroveň spolupráce mezi žáky,
- nevhodné časové rozvržení činností v části vyučovacích hodin, chybějící shrnutí a vyhodnocování stanovených vzdělávacích cílů v závěrech vyučovacích hodin,
- méně efektivní zpětná vazba k práci žáků, chybějící sebehodnocení žáků,
- nízká diferenciací učiva vzhledem k vzdělávacím předpokladům žáků.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- zaměřit se na pedagogické vedení, systematické sledování a vyhodnocování průběhu vzdělávání, poskytování zpětné vazby učitelům směřující ke kontinuálnímu zlepšování kvality jejich práce,
- zefektivnit systém kontroly a hodnocení, provádět kontrolní činnost důsledně a kontinuálně v průběhu celého školního roku,
- vhodně obsahově diferencovat výuku s ohledem na rozdílné vzdělávací předpoklady žáků a odlišnou úroveň jejich dovedností,
- do výuky více zařazovat kooperativní činnosti,
- využívat didaktické závěry vyučovacích hodin, zařazovat vrstevnické hodnocení a sebehodnocení žáků,
- zajistit systematickou podporu žáků s odlišným mateřským jazykem,
- vhodně zapojovat digitální technologie do výuky jako efektivní nástroj podpory učení žáků.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pražský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.a@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina Základní školy s rozšířenou výukou matematiky a přírodovědných předmětů, Praha 4, Na Planině 1393, ze dne 4. 7. 2005, v úplném znění dodatku č. 4, č. j. 16Z-44/2016 ze dne 15. 6. 2016, s účinností od 1. 8. 2016
2. Potvrzení ve funkci ředitele školy s účinností od 1. 8. 2014

3. Střednědobá koncepce dalšího rozvoje ZŠ Na Planině (2016 – 2021)
4. Organizační řád školy ze dne 31. 8. 2013, s účinností od 2. 9. 2013
5. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání Základní školy v Praze 4, Na Planině 1393, 6. revidované vydání, platný v termínu inspekční činnosti
6. Školní vzdělávací program školní družiny při Základní škole v Praze 4, Na Planině 1393, platný v termínu inspekční činnosti
7. Školní řád s platností od 1. října 2018, včetně 2 příloh
8. Vnitřní řád školní družiny platný od 1. 9. 2015, platný v termínu inspekční činnosti
9. Výběr z třídních knih ve školních rocích 2018/2019 a 2019/2020
10. Školní matrika k termínu inspekční činnosti
11. Výběr z katalogových listů žáků k termínu inspekční činnosti
12. Rozvrhy tříd k termínu inspekční činnosti
13. Přehledy hodnocení žáků za školní roky 2017/2018 a 2018/2019
14. Výběr z portfolia výchovné poradkyně k termínu inspekční činnosti
15. Program primární prevence pro školní rok 2019/2020
16. Výroční zpráva ZŠ s RVMPP Na Planině 1393/13, Praha 4 - Krč, školní rok 2018/2019
17. Elektronické žákovské knížky, výběr k termínu inspekční činnosti
18. Záznamy z pedagogických rad za školní roky 2018/2019 a 2019/2020 k termínu inspekční činnosti
19. Výběr ze zápisů z předmětové komise matematiky a přírodovědných předmětů k termínu inspekční činnosti
20. Zápis z ústního jednání s ředitelem ze dne 17. 1. 2020

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Pražský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.a@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Vladimíra Melicharová, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Vladimíra Melicharová v. r.

Mgr. Jiří Mikoláš, školní inspektor

Jiří Mikoláš v. r.

Mgr. Boris Tvarůžek, školní inspektor

Boris Tvarůžek v. r.

Mgr. Jiří Wagner, školní inspektor

Jiří Wagner v. r.

Ing. Ivana Černá, kontrolní pracovnice

Ivana Černá v. r.

V Praze 6. 2. 2020

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Filip Novák,
ředitel školy

Filip Novák v. r.

V Praze 24. 2. 2020